

Eksamen i Marts blev bestaaet af 14 Elever, deraf de 12 i første Klasse. Det meddeltes fra Skolen derovre — det kan naturligvis være et Rygte —, at det var, fordi Telegrafdirektoratet ikke havde ønsket indstillet flere end 12. Hvad dette angaar Direktoratet, ved jeg ikke; om det maaske var af menneskekærlige Grunde: for at ikke de stakkels unge Mennesker skulde komme ud paa de vilde Vover og ikke faa noget at bestille, kender jeg ikke. Men jo længere Eleverne bliver paa Skolen, des længere skal de jo betale.

At Skolen er en privat Skole, kan man ogsaa se af Betalingsvilkaarene. Da den begyndte i December 1912, var Betalingen 25 Kr. pr. Maaned, men nogle fik Undervisningen for 20 Kr., det gjaldt om at faa begyndt, at faa Startningsomkostningerne dækket. Senere forhøjede man Betalingen til 35 Kr. I Indskrivning betales 10 Kr. og i Eksamensgebyr 20 Kr. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister for offentlige Arbejder: Hvem faar disse Eksamensgebyrer? Staten betaler jo Censureringen, og om Eksamen afholdes i København eller Svendborg, kommer for saa vidt ikke det ved. Mig bekendt betaler Skolen ikke denne Eksamen, og der er ingen Mening i, at de unge Mennesker selv eller deres Forældre, som er haardt spændte for i Forvejen ved denne stadige Trækken i Langdrag af Undervisningstiden, ogsaa skal ofre de 20 Kr. — de har lidt nok i Forvejen. Spørgsmaalet er ogsaa, om Eleverne, naar de er dumpet og skal op en Gang igen, saa atter skal betale 20 Kr. i Eksamensgebyr. Det kunde jo efterhaanden blive en meget god lille Forretning. Jeg vil altsaa spørge, hvor disse Penge gaar hen, om Staten faar dem, hvad jeg ikke kan tænke mig.

Jeg har nævnt, hvilken Tid man har anset nødvendig for et Dagkursus paa Centralskolen i Svendborg. Men saa har man disse forskellige Afdelinger rundt omkring, bl. a. en i København, der er særlig smart. Foruden en Dagskole er der her oprettet et Aftenkursus. Dagskolen frekventeres fra Kl. 8 til 3; jeg gaar ud fra, at der er en Times Ophold, at der altsaa er 6 Timers Skoletid. Aftenskolen holder Eleverne i 3 Timer, Kl. 8—11. Dagskolen koster 35 Kr., Aftenskolen 20 Kr. Men, siger man saa i de udsendte saakaldte Oversigter, saadant et Aftenkursus tager jo nok lidt længere Tid end det andet, vi har sagt 8 Maaneder — som vel at mærke bliver 12—14—16 —, men muligvis vil det nok tage 10 eller kan hælde

12 Maaneder. Hvis vi regner med en Dagundervisning i 12 Maaneder — hvad maaske er højt regnet, men Forholdet bliver det samme, enten vi tager flere eller færre Maaneder —, saa bliver Timeantallet 1.800. Men for Aftenskolen bliver det akkurat det halve Antal Timer. Og saa vil man i de Oversigter, der omsendes til Forældre og unge Mennesker for at faa Elever til Skolen, bilde dem ind — jeg siger udtrykkelig: bilde dem ind —, at de vil være i Stand til paa Aftenkursuset i Løbet af en 10—12 Maaneder at naa at faa Certifikat, naar de paa Dagskolen skal gaa mindst den Tid, jeg har nævnt, ja endog længere. Jeg synes, at den Slags Ting fælder sig selv. Men ikke nok hermed; man siger ogsaa: Har I ikke Tid hver Dag eller om Aftenen, men kun visse Dage i Ugen, saa Herregud, jeres Penge er jo ikke af Træ, og saa kan I komme de Dage i Ugen; det vil ganske vist vare lidt længere. Ja, det vil det sikkert, det vil vare flere Aar, om de i det hele taget lærer det, de skal. Det er dog et Spørgsmaal, men hvad de lærer, det er at komme af med deres Penge; det lærer de i alt Fald.

Centralundervisningsanstalten i Svendborg har altid hævdet, at her i København kunde der ikke tages Eksamen, man skulde til Svendborg, for der havde man en Telegrafstation at korrespondere med, og det var der ikke i København. Jeg kommer tilbage til dette senere, for det var vist bluff som saa meget andet. Men denne Filial her i København skiltes nu med, at Eksamen holdes i „Svendborg eller København“. Det vil altsaa sige, at man i Anstaltens Prospekt, undertegnet af den samme Forstander som i Svendborg, mener, at det kan nok lade sig gøre alligevel at tage Eksamen i København, men det kan ogsaa betyde — og efter de tidligere Erfaringer vedrørende disse Forhold kan man antage, at det vil blive saaledes —, at naar den Tid kommer, da den unge Mand skal have sin Eksamen, saa siger man: Ja, men nu er Forholdene saaledes, at du hellere maa tage til Svendborg. Der staar nemlig: „Svendborg eller København“, og det er klart, at det er Anstalten, som bestemmer, hvor Eksamen skal holdes. Det er den Slags, som man ikke kan kalde vejledende; jeg vil helst kalde det det modsatte.

Naar nu disse unge Mennesker har været saa heldige at gaa Skolen igennem og faa Certifikat — 1ste Klasses selvfølgelig, for 2den Klasses bliver jo aldrig